[1]वातप्रमीः, [2]मायुः-गोमायुः, [3]मयुः, [4]जामाता, [5]मीरः ।

(1254) "मिथृ मेधाहिंसनयोः"

(I-भ्वादिः-868. सक. सेट्. उभ.)

उत्तरत्र विलेखिष्यमाणस्य मेदृधातोः क्षीरस्वामिसम्मतः पाठ एवम् । मेथकः-थिका, मेथकः-थिका, मिमिथिषकः-मिमेथिषकः-षिका, मेमिथकः-थिका; इत्यादीनि सर्वाण्यपि रूपाणि भौवादिककेटतिवत् (190) ज्ञेयानि । पचाद्यचि—मेथः । स्त्रियां गौरादित्वात् ङीषि मेथी=पशूनां पाशविशेषः । मेथिः इत्यपि तस्य क्वचिन्नाम ।

'मेथीबद्धोऽपि हि भ्राम्यन् घासग्रासं करोति गौः ।'

(सुभाषितावलिः 2958) इति क्षीरस्वामिना उद्धृतम् ।

(1255) "ञि मिदा स्नेहने" (I-भ्वादिः-743. सक. सेट्. आत्म.)

'मेदते मेद्यतीत्येते स्नेहने, मिन्दयेण्णिचि ।

ऋदितो मेदते मेदेन्मेधाहिंसनयोर्द्वयोः ॥' (श्लो. 104) इति देवः ।

हरदत्तस्तु धातोरस्य भ्वादिषु पाठं नानुमेने इति 'निष्ठा शीङ्—' (1-2-19) इति सूत्रे पदमञ्जर्यां व्यक्तम् ।

मेदकः-दिका, मेदकः-दिका, मिमेदिषकः-मिमिदिषकः-षिका, मेमिदकः-दिका; मेदिता-त्री, मेदयिता-त्री, मिमेदिषिता-मिमिदिषिता-त्री; मेमिदिता-त्री; इत्यादीनि सर्वाण्यपि रूपाणि भौवादिकक्ष्वेदतिवत् (326) ज्ञेयानि ।

---

1. 'वातप्रमीः' (उ. उ-1-85) इति सूत्रेण प्रपूर्वकात् वातशब्दे उपपदे वातं प्रमिणोतीत्यर्थे ईप्रत्यये निष्पन्नोऽयं शब्दः । वातप्रमीः=शमीवृक्षः, पक्षी च ।

2. 'कृवापाजिमि—' (द. उ. 1-86) इत्युण्प्रत्यये युगागमः । मीयतेऽनेनेति मायुः मानम् । गां मिनोति = हिनस्तीति गोमायुः=शृगालः ।

3. 'भृमृशीतृचरित्सरितनिमि—' (द. उ. 1-92) इत्युप्रत्यये बाहुलकादाकाराभावे गुणायादेशयोश्च रूपमेवम् ।

4. 'नमृनेष्टृ—' (द. उ. 2-3) इति तृन्प्रत्यये तृच्प्रत्यये वा जायां मिनोतीत्यर्थे जायाशब्दस्य जादेशे च निपातितोऽयं शब्दः । जामाता=दुहितुः पतिः ।

5. 'शुषिचिमिभ्यो दीर्घश्च' (द. उ. 8.43) इति क्रन्प्रत्यये प्रकृतेर्दीर्घे च रूपमेवम् । मिनोति इति मीरः= देशसीमा ।